

“FİLOZOFLAR BULUŞURSA” (3)

Tıp doktoru Prof. Dr. Sayın Halil İbrahim Çıkrıklar beyin yeni çıkardığı **“FİLOZOFLAR BULUŞURSA”** adlı eserini elime aldığımda bırakmadan okudum. Ve üzerinde de 3.makalemi yazıyorum. Felsefenin kenarından, köşesinden geçen, felsefe ile ilgilenen herkese tavsiye edebileceğim bir kitap. Kitapta Filozofların tadına doyum olmaz sohbetlerini okurken , okuyucu da haliyle halkaya dahil oluveriyor..

Bu bölümde Ciceron ile Epikür arasında geçen mutluluk üzerine yapılan sohbetlerden söz edeceğim. Epikür’e göre **“ İnsan tabiatı itibariyle mutluluk, neşe ve haz peşinde koşar”**derken, Çiçeron:” **Hiçbir şey Tanrısal armağana haz kadar düşman değildir.** “ diyor.

Epikür devamla: **“ Tanrı yok, biz hayatta iken ölüm yok, öldükten sonra da biz yokuz. Dolayısıyla şu anda yaşadığın hayattan haz almaya bak.”** diyerek, insanların korku. kaygı gibi duygulardan uzak durmalarının önemini vurgular. Ona göre, insanların korku ve endişeleriyle boğuşmaları, mutluluğun önündeki en büyük engellerden biridir. Bu nedenle, Epikür insanları, korkularını yenmeye ve hayatlarını huzur içinde yaşamaya teşvik eder. Zevk ve huzurun birleşimiyle gerçek mutluluğun elde edilebileceğini savunur.

Epikür’e dolu dizgin Nietzsche de katılır. Nietzsche, insanın içgüdüsel ihtiyaçlarını kabul ve tatmin etmenin önemli olduğunu savunur. Haşa Tanrı’yı da öldüren Nietzsche’ye göre, insanlar kendi değerlerini kendileri yaratmalı ve hayatlarını tam anlamıyla yaşamalıdır. Bu, her bireyin kendi potansiyelini keşfetmesini ve gerçekleştirmesini gerektirir” diyerek Epikür’ün yolunu açar. Çiçeron bunlardan farklı olarak “ Erdem”i savunduğu için **“ Hazzın krallığında “ Erdem barınamaz”** diye itiraz eder.

Platon ve Çiçeron, Epikür karşısında ahlak anlayışını mutluluk ahlakı olarak görür **“Asıl olan, yüce olan, değerli olan “ RUH”dur.** Beden, ruhun mezarıdır ve ruhu kötülöklere, aşağı işlere gayri meşru şehvet kirene bulaştırmamalıdır. İnsan, bedensel hazları dizginlemeli, heyecanını ve şehvetini denetim altına almalıdır.”

İbni Sina, ahlaki hayatı, aşırı davranışlar ve ölçsüzölüklerden uzakta orta yola dayanmaktadır. Farabi’ye göre ise ahlak, Fazilete yönelik davranışların sonucu kazanılan Erdemdir. diye sohbele katılır.

Sonuç olarak haz ve erdem konusu kıyaslamalı olarak şöyle özetlenebilir.

Hazlardan kaynaklı mutluluk, tüketmek üzerinedir.

Erdemlerden kaynaklı mutluluk ise vermek ve üretmek üzerinedir.

Haz, bedene hızlı bir neşe verir; (alkol ve uyuşturucu kullananlarda olduğu gibi.) Ama tıpkı dalgası kıyıya vuran deniz gibi çekilir gider.

Erdemden doğan sevinç ise, içte birikmiş suyun toprağa can vermesi gibi kalıcıdır ve insanın iç mekanını genişletir, ferahlatır.

Haz, "Daha ne alabilirim, neyi tüketirim?" diye, şeytani hırsla nefsi sürekli dürter. Ve insan zamanla görür ki; "HAZ" almakla doymaz.

Erdem, anlamla doyar. Tüketmek geçicidir, üretmek ise insanı sonsuzluğuna bağlar.

Evet insanoğlu doğası gereği en çok muhtaç olduğu şey huzur ve mutluluktur. Ama ne yazık ki bazı kardeşlerimiz aradığını Epikür'ün görüşlerine göre bedeni zevklerde aramaya devam etmektedir. Kafalarını şeytanın çalışma ofisi haline getirdikleri için mutluluk ve huzuru şeytanın rehberliğinde yanlış yerlerde, yanlış yollarda aradıklarından huzura ve mutluluğa kavuşacağı yerde doyumsuzluk ve azgınlık bataklığının dibinde boğulmaktadırlar.

Filozofların " HAZ" konusuna meşhur İslam alimi İmam- ı Gazali de katılır. Der ki: " Dünya hazlarına sınırsız tamahı olan insanın durumu, susuz bir insanın susuzluğunu, deniz suyu ile gidermesine benzer. Susuzluğunu gidermek için her içtiği deniz suyu damlası, hararetini daha da artırır içtikçe içer, içtikçe içer sonunda mide fesadından patlar gider.

Gelelim günümüzde susuzluğunu deniz suyu ile gidermeye çalışan Epikür'cülere.. Gayri meşru paraları kazandıkça kazanmışlar, dur durak bilmeden çalıp - çırpılmışlar cüzdanları dolmuş, evlerdeki kasaları taşmış, koyacak yer bulamayınca da dış ülkelere taşımak için hava araçlarını kullanmışlar .Yerdeki şehvi haz havada da devam etmiş. Ama ne yazık ki yerde ve gökte uyuşturucunun da her türünü kullanmalarına rağmen aradıklarını bulamamışlar. Çünkü aradıkları huzur ve mutluluğu yanlış yollarla, yanlış yerlerde şeytanın rehberliğinde aradıkları için eksikliği daha çok hissedilmiş. Aranılan mutluluk ve huzur arayanlara göre farklılık taşıdığı için, kimisi çok para biriktirmede, kimileri şöhret ve şehvetle, kimileri uyuşturucuda, kimileri de makam ve mansıpla doruklara ulaştıklarında huzurlu ve mutlu olacaklarını sanmışlar. Makam-mansıp, şöhret- şehvet, uyuşturucu ve servet düşkünlüğü dolayısıyla gözleri hedefe kilitlenince, akıbetlerini göremez hale gelmişler. Alkışlar kulaklarını sağır, sahte ve iğreti saygılar da gözlerini köreltince yakaladıkları gayri meşru hayat balonu da patlayınca, kendilerini hiç akıl ve hayal etmedikleri yerde buluvermişlerdir.

Velhasıl günümüz insanının huzur ve mutluluğu araması biraz da kedinin kuyruğunu kovalamasına benziyor. Kovaladıkça yakalama şansınızın olmadığını görüyorsunuz. Yakaladığını sandığı bir anda tepe taklak gidiyor. Çünkü buralara kendi imkanları ile geldiğini sanıyor. Kendini putlaştırdığı için getireni unuttuğu gibi götürecek olanı da unutuyor. Çünkü insanların sahip oldukları her imkan Rabbimizin bir lütfudur.

"Dünya" kelimesi ile "Ahret" kelimesi Kuran-ı Kerimde aynı sayıda (115 defa) geçer. Ama biz " Ahret" kelimesini yok sayarak. Dünyalık sınırsız gayri meşru hazlar peşinde koştuğumuz müddetçe kedinin kuyruğunu yakalayamadığı gibi, bizim de şükürsüz, doyumsuz nefsimizin arzu ve hedeflerini yakalamamız mümkün olmuyor. Haram- Helal duygusu olmaksızın sahip olduğumuz şeylerle yetinmiyoruz. Ancak hiçbir suçun gizli kalmayacağı dünyada, hiç bir günahın gizli kalmayacağı ahrette, yaşanılan gayri meşru hayatları mutlu kılan şeyler, ahir ömrümüzde anlamsız hale geliveriyor. Peygamberimiz mutluluğu yakalamak için helal dairesinde dünyalık peşinde koşarken, mahkeme-i kübra (esas hesap) gününü de unutmamızı öğütlüyor. İşte bunu başardığı anda insan, mutluluğu yakalamış ve huzuru tatmış olur. Çünkü Rabbimiz: **" Kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur"** buyuruyor. İnanıyorum ki, asgari ücretle çoluk – çocuğuyla sıcak yuvasında namusuyla yaşayan sade bir vatandaşımız, bu şaşalı hayatı yaşayıp da soğuk duvarlar arkasına düşenlerden daha mutludur. Şu anda hangimiz onların yerinde olmak ister?

Şimdilerde dünyayı putlaştıran üç anlayış var. Biri :**" YAŞAM. Hiç ölmeyecekmiş gibi YAŞA"** Sadece yaşayın. Kendinizi nasıl mutlu hissediyorsanız, nefsiniz neyle mutlu oluyorsa öyle YAŞAYIN." diyorlar. Bunlara göre insanların hakkını yemek, kötülük yapmak, merhametsiz davranmak... Bunların hiçbir önemi yok. Önemli olan mutlu musunuz? Sorusunun cevabını : **" Ben mutluyum"** cevabını verebilmeniz. Bunlara göre gerekli olan ayakta kalabilmek. Mantığı da **" Büyük balık küçük balığı yutar"** felsefesi oluşturuyor. Ama gelin görün ki gerçek böyle değil. Her canlının tadacağı **" ÖLÜM"** var. İnanan insanların hayatının merkezinde ölüm vardır. Biz ne olursak olalım, ne iş yaparsak yapalım her an ölebileceğimizi düşünürüz. Kültürümüzde, şarkılarımızda bu tema vardır.

Hani Karun malı gitmiş / Hani Cengiz şanı gitmiş/ Hani Lokman canı gitmiş

Yalan Dünya yalan imiş/ Hani Lokman canı gitmiş /Yalan Dünya yalan imiş..

Abbasi halifelerinden adaletiyle ünlü ikinci Ömer olarak tanınan Ömer Abdülaziz, ahir ömründe ölüm döşegine düştüğünde hüngür hüngür ağlamaya başlar. Ailesi ve yakınları doktor çağırmaya kalktığında itiraz eder. Ve der ki . **" Artık benim doktorluk bir işim kalmadı. Ben ağrılarımdan dolayı**

ağlamıyorum. Şu ana kadar insanlardan hep ben hesap sordum. Artık son anlarımı yaşadığının farkındayım. Yarın benden hesap sorulduğunda ne cevap verebilirim? Onu düşünüyorum, onun için ağlıyorum”

Her an ölebilirsin. İşte hayatın merkezinde bu düşünce olursa hayatına bir denge, bir çeki düzen verirsin. Sabahleyin evden çıkıp akşam eve dönememe veya evde bıraktığımızı döndüğümüzde bulamama veya her geçen gün yakın veya uzak dostlarımızı teker teker kaybettikçe şunu anlıyoruz. Hayatın merkezi "**Gayri meşru yaşam, inadına haz** " değil "**Yaşamla birlikte ölümdür.**" Hayatın merkezine yaşamın yanında ölümü de aldığınızda hayata ve insana bakışımız değişiyor, hayatın tadını tadıyorsunuz. Karamsarlığı unutup daha verimli hale geliyorsunuz.

Günün Ayetleri: Meariç:11-14: .. Suçlu o günün azabından kurtulmak için kendi yerine oğullarını, eşini ve kardeşini vermek ister. Kendisini barındıran sülalesini(kabilesini) Yeryüzünde (sahip) olduklarının hepsini verse ve kendisi kurtulsa...”

Abese 34-42:” Kişi kardeşinden, annesinden, babasından. eşinden ve çocuklarından kaçacak. O gün onlardan her kişiye yeterli bir işi vardır.(Herkesin kendine göre bir derdi vardır.) O gün nice yüzler vardır ki pırıl pırıldır.Gülmekte ve sevinmektedir. O gün nice yüzler de vardır ki üzerinde toz vardır, karanlık kaplayıverir. İşte onlar kafirlerin, facirlerin ta kendileridir.”

Her iki dünyada hepimizin yüzümüzün ak olması duasıyla...
www.kadirkeskin.net

Not: Resimler seminer verdiğim Akhisar Halk eğitim merkezi ile liseleridir.